

עולים לתרופה

מפרד"ס התורה ומשדה החסידות

בס"ד, ערב שב"ק פרשת שופטים (אבות ו)

ו' אלול תשע"ט - שנה כ"ד גליון אקט"ט

ר"ת	הדלג"ג מוע"ש	אנטווערפן
21:31	21:07	20:00
20:48	20:26	19:21
20:46	20:23	19:15
21:01	20:39	19:33
20:40	20:25	19:12
21:31	21:08	19:59
21:11	20:42	19:39
21:37	21:10	20:05
21:12	20:47	19:41

בסיוע קרן יקר למרדכי לעני הרה"ח ר' מרדכי ב"ר מאיר אריה ז"ל רייז ז"ל מרת רחל פרומט ע"ה בת הגה"ח ר' אברהם עבי רומעלט זצ"ל

לקח טוב

גבורות ה' וכבוד מלכותו

יראת העונש ויראת הרוממות. שתי דרגות ביראה אשר בכל אחת מהן נעמד האדם מלא פחד ורתת לפני בורא שמים וארץ. שתיהן כבדות להשוות את האדם כדומם מבלתי ינוע אבר קטן כגדול, אך שונות הן מן הקצה אל הקצה מכוונת הגורם את הרתת: ביראת הרוממות, ירא האדם את הקב"ה אשר מלא כל הארץ כבודו ואין זולתו בשמים ממעל ועל הארץ מתחת. מה שאין כן ביראת העונש, ירא האדם את העונש שיגיעו אם יסטה ימין או שמאל מן הדרך אשר צוה ה'. לא את האלקים הוא ירא, אלא דואג הוא על איבוד גופו וממונו. זאת ועוד, היראה העליונה עוסקת בפחד ההוה, בראותה את ההוד וההדר לחי עולמים, בעוד שהיראה התחתונה אין ענינה בחוה, אלא מיישרת עיניה על העתיד לבוא עליו אם לא יתאים את מעשיו אל מעגלי הצדק.

אמנם, גם אם תרחק האחת מהחברתה כמטחוי קשת, תישארנה תמיד צרופות יחד, כוונת המשמש את עבודת האדם אל קונו, לבני עליה כמו לפשוטי עם. האחת משלומה את זולתה, כתרין ריעין דלא מתפרשין. אלא ששונה שימושו של צירוף זה בבני עליה, משימושיו בידי פשוטי העם.

הצדיקים והחסידים, חובקים את היראה העליונה, מתחילים כלפי מעלה ומשעבדים את לבם לאביהם שבשמים, כי הוא לבדו מרום וקדוש, נורא תהלות ואדון הנפלאות. אלא שגם מהיראה הפחותה לא תרפה ידם, כי היא ככולם העולה בית א-ל אשר מלאכי אלקים עולים וגם יורדים בו. בעת רדת ממדרגת הרמה, עליהם להיות קשורים והדוקים היטב אל יראתו ית"ש, ובאבוד מהם ההשגה העליונה, נאווות ידיהם ביראה הפשוטה למען לא יפלו מאיגרא רמא לבירא עמיקתא.

מאידך פשוטי העם, הלומדים את יראת השם מרבתיהם, עליהם להיות דבוקים ביראה תתאה, למען ידעו להיזהר ולהישמר בכל צעד ושעל, כי אם בחוקות ה' ימאסו ויסורו היללה מנתבותיו, יחרם אף ה' ועונשו ייענשו, רח"ל. אך בד בבד עם ריאה פשוטה זו, ראויים עיניהם להיות מכוונות אל המדרגה העליונה, אל הופעת כבודו של מלך מלכי המלכים, שהוא נוסח שמים ויוסד הארץ.

זוכה הדבר אל בית ועליה שיעקר המגורים בו הוא בקומת העליה, והתחתונה אינה משמשת אלא כפרוודור אליה. אלה שזכו מצאה רגלם מנוח בתכלית

פלאות עדותיך

הכהנים אכלו לחם הפנים ושירי המנחות חוץ לסוכה! / הצדק כבנין - והעויות כהרסות! / כמין יד היתה מראה להן את הדרך! / למה אין עדות בנשים? / פן ימות במלחמה - מחמת עגמת נפש

לא תטע לך אשרה כל עץ אצל מזבח ה' אלקי וגו' (טו, כא). מביא בעל ההפלאה בספרו 'פנים יפות' הא דאיתא בילקוט שמעוני (שופטים סי' תתק): "אפילו בית אפילו סוכה", וכותב: "נראה הא דקאמר 'אפילו סוכה', היינו סוכת מצוה בחג, שהכהנים אוכלים לחם הפנים ושירי המנחות חוץ לסוכה, והטעם, כיון שאסור לעשות סוכה בעורה הם פטורים מן הסוכה".

שום תשים עליך מלך אשר יבחר ה' אלקיך בו וגו' (יז, טו). בענין מלוכה בצדק, מצינו באבן שזר"ל מכתב (להלן בפרשת כי תצא כה, טו) בזה הלשון: "כי זה ידוע כי כל מלוכת צדק - תעמוד, כי הצדק כבנין, והעויות כהרסות, ברגע יפול הקיר".

תכין לך הדרך וגו' והיה לנוס שמה כל רוצח (יט, ג). פירש"י: "מקלט מקלט היה כתוב על פרשת דרכים", ומקורו במסכת מכות (י:). ואמנם בתלמוד ירושלמי (מכות ה.) איתא: "אמר ר' אבון, כמין יד היתה מראה להן את הדרך". ופירש הפני משה: "כמין יד וכו', ועל היד היה כתוב מקלט" (והיינו, דלא פליגי).

אולם הקרבן העדה מביא: "כמין יד וכו', לא היה צריך לכתוב עליו 'מקלט', אלא שהיה כמין יד תחוב בעץ התקוע, וידעו שהדרך שהיד פונה לשם, הוא הדרך למקלט".

בספד"ק 'אוהב ישראל' (פרשת מסעי ד"ה ואת הערים) איתא כי "מצוה זו (ש-ל עיר מקלט) נהגת בכל זמן, כי התורה נצחית, ועל כן אפילו בזמן הזה יש לה שייכות, והוא תקון למכה נפש בשגגה (במדרש לה, יא), רצ"ל מי ששגג בחסאים ועוונות ומשחית את נפשו" וכו' ומבאר שתיקונו הוא "בקבלת עול מלכות שמים באבהו שלימה ובמסירת נפש גדול באמת בכל לבבו להשי"ת בהשגה תיבות: "שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד", והמה בחינת שש ערי מקלט (שם פסוק ו), 'ועליהם נתנו מ"ב עיר' (שם), הוא בחינת פרשה ראשונה של קריאת שמע, שהוא 'אוהבת ה', ישיש בה מ"ב תיבות, והיינו קבלת אהבתו ית' ותרונתו בכל לב ונפש, ועל ידי המסירות נפש באמת בכל לבבו לקבל עליו עול מלכות שמים, ועל ידי קבלתו באמת אהבת השי"ת בכל לבבו, בזה נתכפר לו על שהכה את נפשו בשגגה", ענש"ש.

ועמדו שני האנשים אשר להם הדיב וגו' (יז, יז). פירש"י: "ועמדו שני האנשים. בעידם הכתוב מדבר, ולמד שאין עדות בנשים" וכו'. הגאון החיד"א מביא בספרו 'פני דוד' (פר' כי תצא אמר א) מנמוקי רבינו ישעיה (הראשון) מטראני זלה"ה שבכתבת יד, בטעם הדבר שאין עדות לנשים: "ולמה? לפי שכחשה שרה, דכתיב (בראשית יח, טו) ותכחש שרה בקרבה".

ודברו השוטרים אל העם לאמר מי האישי אשר בנה בית חדש ולא חנכו ילך וישב לביתו פן ימות במלחמה ואיש אחר יחנכו (כ, ה). פירש"י: "ודבר של עגמת נפש הוא זה", ומבאר המדרש"ל מפראג ב'גור אריה' (כאן): "דאם לא כן למה כתב 'ואיש אחר יחנכו', די בזה שמא ימות במלחמה, ומאי נפקא מיניה אם אחר יחנכו או לא יחנכו. ויראה, משום שיש אדם [שבשביל שאחר יקח את שלו חלש דעתו עליו, כמו שפירש"י ודבר עגמת נפש הוא, ובשביל חלש דעתו עליו אתרע ליה מזליה ומת במלחמה, ודבר זה גורם המיתת], ולפיכך תלה הכתוב באיש אחר יחנכו, כי זהו גרמת המיתת".

1. ומש"ך וכותב "צריך לפרש מה שאמר בילקוט סוף פרשת ראה (סי' תתק): חג הסוכות להדין, מנין אף לגבוה, תלמוד לומר יחג הסוכות לה', היינו בלחמי תודה, כדאיתא בביצה דף י"ט, מביא אדם תודתו בחג הסוכות".
אולם כבר תמהו האחרונים דבמס' ערכין (דף ג ו-ב) תבוסת (שם) משמע שיש חיוב סוכה לאכילת הכונים, ע"ש, וכבר האריך למענית. ראה: שו"ת שו"ת משה"ב מהד"ד ח"א סי' כט; שו"ת 'בית יצחק' א"ח סוס"ה ה. (ע"ע מש"כ הגר"מ אריק זצ"ל בספרו 'מנחת קנאות' עמ"ס סוטה ה.) ובתהוותיו למשניות (מדות פ"ב מ"ג), נדפסו בס' 'של תורה' הודש.
2. וכן מצינו בגמרא, במסכת הוריות (יב) וברש"י (מסכת כריתות ו.) ד"ה ולא מילתא היא, ע"ש.

אותיות מחכימות

... דהנה החסידים בני עליה, כל עמדתם היא צילת הרוממות, ועכ"ל גם העונש של הקשויים זכרו בפיסס. אך כל תפלתם לה' הכל ביחלה הגדולה הג"ל. אך בלוחם לקרב בני אדם לה', אזי תתלה התקדושת בך ע"י יחלת העונש הנכנס לכל בני אדם, ואחר זה יבואו אולם לילאה הגדולה. וזהו סוג כהותים (מהלל קמה, יא-יז): "כבוד מלכותך יאמרנו, ונוסב על החסידים שסיוני במקרא הקולס: 'וחסידך יבטוח', ואמר: כבוד מלכותך, ע"י כבוד מלכותך, וזהו רוממות, ביחלה זו: יאמרנו - יבטוח לה' כמו פס' ג: 'אמרנו לאלקים', ועכ"ל נס: נבוכדנצר ויבנה, אך העיקר אלס לעבדות - 'כבוד מלכותך' אכל: להודיע לבני האדם - להוכיח אותם וכו'... אזי מוכיניו נבוכדנצר חתלה, ואח"כ הרוממות - וכבוד סגל מלכותו כנ"ל וכו'...

... וזהו סוג כהותים: קופטים - הפוסקים דקין למעלה, קופטים - המקיימים וע"י פוש"א, קופין כלל עשירי - כחלת העבדות. כמו השער סוף התחלת הכניסה, כן כחלת התקדושת לה' יהיה ע"י שתתן לך קופטים וקופטים ומסור העונש. ואח"כ תבוא למדינה: אלקי ה' ל"ל ע"י סוף ה', שם הוי"ה, סוף רוממות הכולל ית"ש היה הוא ויהיה ומאסו הכל, ע"י יהיה: אלקיך - תקבל אלקותו עילך, ואח"כ חוכה: נתן לך, השם הקולס הזכר נתן לך בחינת אהבה במקרא ממקלה וע"י מש"כ כל עליה, וזהו: לקבץ לך ממקלה, כמו (במדבר כה, ז): "וקם עשן מקרא" (וכפ"י מן חודש וטעם) כ"ל.

הצד השווה שבהם, ששני הדיירים יושבים באותו בית, שתי היראות מכוונות סוף סוף אל צורם מלכם וגואלם. גם דרי מעלה וגם דרי מטה מעריצין ומקדישין וממליכין את שם הא-ל המלך הגדול הגבור והנורא.

בני העלייה, שלא רק על מדרגתם מצויים, אלא עיניהם פקוחות על כל בני האדם, לקרנם אל חוק אביהם, עליהם לדעת ולהכיר את השוני בין שני הדיירים. יודעים הם בעצמם, שמקדימים הם את ה'כבוד מלכותך יאמרנו' לפני המדרגה השניה של "וגבורתך ידברו". אך בבואם "להודיע לבני האדם", ללמדם דעת כי ה' הוא האלקים אין עוד, עליהם להקדים "גבורותיו", אלא להטעימם גם מ"כבוד הדר מלכותו".

ממשיכים את המסורת משמרים את הזכרונות

כמיטב המסורת של מכן "אור הצפון" לקדאת יומא דהילולא קדישא יצא לאור הכרך השלישי של הספר המבוקש "טובות וזכרונות" עם פרקי זכרונות מאלפים מפיהם של גדולי חוקני החסידים ממחיצתו של קודש הקדשים כ"ק מרן אדמו"ר מהר"א מבעלזא ז"ע

